№ 121. Otrdeen, 25. oktobrî. 1911.

Makfâ,
Jelgawâ sanemot:
par gadu . . . 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 20 „
par 1/4 gadu . — „ 60 „

Par adreses pahrmainu jamaksâ 10 kap.

Telefons № 644.

Latweeschu Awises.

Makfâ,
par pastu peesuhtot:
par gadu . . . 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 60 „
par 1/4 gadu . — „ 90 „
par 1 mehn. — „ 50 „

Ar ahrsemem:
par gadu . . . 5 rub. — kap.
par 1/2 gadu . 2 „ 80 „
par 1/4 gadu . 1 „ 50 „
par 1 mehn. . — „ 60 „

Numurs makfâ 3 kap.

Pasta kaste № 17.

Jsnahk 3 reises nedelâ: otrdeenâ, zeturtdeenâ un sestdeenâ, isnemot swehtku dienas.

Redakzija un ekspedizija: Jelgawâ, Strihweru eelâ № 35.

90. gada-gahjums.

Sludinajumi makfâ: par sihku rakstu rindiņu 8 kap., preekschpuse 20 kap.

Ratsteet pa latwisku. **Mehs atwehram** Rakšteet pa latwisku.

Berlinê pee muhsu plaschakâs pretschu noliktawas nodalu preeksch **Kreewijas**

Kam wajadsigi: schujama maschina, welosipeds, motoziklete, automobils, rakstama maschina, gramofons, muzikas instruments, fotografa aparats, kinematografs, operu glahse u. t. t., tas lai nekawedamees peesuhta mums sawu adresi (uz walejas wehst. par 4 kap.) un mehs winam tuhlin peesuhtisim bes maksas muhsu bagatigi ilustreto katalogu

latweeschu walodâ

ar zenam kurâs e skoitita muita un peesuhtischana pa pastu jeb dselzeku.

Въ Германію.

Adrese: Deutscher Export u. Import (G. m. b. H.) Berlin 68, Ritterstrasse 50,

Walsts dome.

— 20. oktobra sehdê walsts dome isbeidz pirmâ lasijumâ apspreest likumprojektu par strahdneeku apdroschinaschanu pret nelaimes gadijumeem. Pehz tam walsts domes presidents Rodsjanko leek preekschâ 21. oktobrî, kâ Wina Majestates Kunga un Keisara trona eenemschanas swehtkos, suhtit Keisara Majestatei wispadewigu laimes wehlejuma telegramu. (Atskan wehtraini sauzeeni: „Luhdsam! Luhdsam!")

— Jaotsihmê wehl, ka eepreekschejâ wakara sehdê dome ar wisâm pret 2 balsim peenehmusi oktobristu formulu, kurâ isteikts, ka waldibas isskaidrojums par Peterburgas pilsehtas polizijas preekschneeka rihzibu, ar kuru aisleegts awisem sneegt sinas par studentu nemeereem, usskatams par nepeeteekoschu

Likuma projekts par pahreeschanu no weenas tizibas otrâ,

kâ sinams, atrodas walsts padomes zauri luhkoschanâ. Jautajums par scha projekta likteni, kâ „R. Slowo" sino, teek dsihwi apspreests padomes aprindâs. Jsrahdotees, ka neesot nekahdu zeribu, ka projektu peenems padomes komisijas redakzijâ. Labee to atrodot par nepeemehrotu waldoschâs basnizas zeenibai. Turpreti padomes liberalâs aprindas atrodot, ka padomes likuma projekts naw peenemams tadehl, ka tas runâ preti sirdsapsinas brihwibas pamata prinzipeem.

Lai isbehgtu no eespehjameem fareschgijumeem, nodomats dot eespehju schinî leetâ eepreeksch aprunatees tiklab walsts padomes grupam sawâ starpâ, kâ ari ar waldibas un sinoda dreekschstahwjeem. Nodomats west priwatas sarunas ar Kokowzewu un Sableru ar noluhku noskaidrot, kahdâ mehrâ sinods eeskata par peenemamieem domes likuma projekta pamata nolikumus.

Bes tam nolemts pirms projekta apspreeschanas wasts padomê sarihkot weselu rindu priwatu konferentschu, peedalotees abu palatu lozekleem, garidsneezibas preekschstahwjeem un mahziteem teologeem.

Rigas Laukfaimneezibas Zentralbeedribas kahrteju wispahreju sapulzi 20. oktobrî

atklahja pulksten 11 deenâ Rigas Latweeschu Beedribas masajâ sahlê, peedalotees 28 beedribu delegateem. Par sapulzes wadoni eewehleja mahzitaju Gailiti no Peebalgas. Kâ pirmais deenas kahrtibas punkts bija kuratorijas wehleschana Preekulmuischas semkopibas skolai, bet to atlika, jo zereja, ka pehz pusdeenas eeradisees wehl wairak delegatu. Tad sapulze apstiprinaja waldes peenemtos agronomus un instruktorus un nolehma, ka par atlikumu no tâs sumas, kura no waldibas peeschkirta kâ pabalsts Preekuku semkopibas skolai, isleetot mahzibas lihdsekku eegahdaschanai. Tad nahza no waldes isstrahdats projekts par lopkopibas pazelschanu Baltijâ zaur waislas bulku staziju nodibinaschanu un lopu pahrraugu beedribam. Schaî leetâ agronoms Zelminsch zehla garaku apzerejumu preekschâ, aisrahdidams ko Baltijas sihkgruntneeki schai leetâ lihdz schim jau darijuschi, kahdus pabalstus teem dewuši waldiba un kas uz preekschu buhtu darams. Sapulze pilnigi peekrita waldes projektam, weizinat lopu pahrraugu beedribu un bulku staziju nodibinaschanu. Deesgan dsihwas debates sazehla delegata Schkipsnes (no Gulbenes) eekustinatais jautajums par semes eeguhschanu kopmoderneezibu zelschanai un par lehta kredita isgahdaschanu prreksch tam. Pehz tagadejeem likumeem no semneeku semes nedrihkstot atdalit sihkakus gabalus par 10 dahldereem. Muischam gan esot teesiba to darit, bet tâs beeschi ween weena waj otra eemesla dehl to nedarot un tâ daudz weetâs neesot nemaz eespehjams eerihkot kopmoderneezibu, kâ peemehram pee wineem Gulbenê. Ari ar kreditu esot gruhti. Kopmoderneezibas zelschanai wajagot 20—30,000 rbl., bet semneekeem neesot eespehjams to sadabut. Bez tam augstee prozenti ari apgruhtinot jaunâs kopmoderneezibas. Abâs schaîs leetâs nolehma greestees pee waldibas un luhgt to leetu nokahrtot: atlaut no semneeku semem atdalit masus semes gabalus lihdz 5 deset. leelumâ un atwehlet lehtu kreditu un uz ilgakeem gadeem kopmoderneezibu dibinaschanai. — Tahlak walde sinoja, ka waldiba apstiprinajusi Rigas Laukfaimneezibas Zentralbeedribas Sawstarpejas Kreditbeedribas statutus. Tagad wajagot tikai pasteigtees ar eestahschanos winâ, sewischki lauzineekeem un tad teem ari paturet beedribu sawâs rokâs, lai pilsehtneeki nedabû pahrswaru, jo tad pehdejee, kâ jau parasts, beedribu isleetoschot tikai namu buhwei un lauzineekeem no tâs nebuhschot nekahda labuma. Kreditbeedriba wareschot atklaht sawu darbibu, kad buhschot eemaksati 50,000 rbl. rihzibas kapitalam, kam janoteekot 6 mehneschu laikâ. Pahrrunajot jautajumu par Preekulmuischâ isdaritâm un wehl isdaramâm buhwem, sewischki interesi modinaja skolas ehkas buhwe. Sahkumâ bijis nolemts zelt koka, bet tad uz spezialistu eeteikumu nolehmuschi zelt muhra. Sapulze ari tam peekrita ka zelama muhra, kas ismaksâs lihdz 40,000 rbl. Lihdzekkus zer sadabut no beedribam, katrai eemaksajot pa 100 rbl., zaur labprahtigeem seedojumeem, kolekti un atpirkschanos no jauna gada wisitem par labu skolas buhwei. Bet ja tad wehl buhtu istruhkums, tad isdarit aisnehmumu un schaî leetâ pilnwaroja waldi, isdarit aisnehmumu pehz wajadsibas lihdz 25,000 rbl. Pateesibâ gan tik daudz newajadseschot, jo lihdz schim jau esot eenahkuschi lihdz 20,000 rbl. Tahlak nolehma muischâ eerihkot uhdens wadu, kas ismaksâs lihdz 1700 rbl. un sahgu gateri par 1200 rbl. Tad stahjâs pee skolas kuratorijas wehleschanas, kurai buhs japahrsin skola tâ materialâ, kâ garigâ sinâ. Par 4 kuratoreem eewehleja mahz. Gailiti, agr. Zelminu, wet. ahrstu Kalninu un adw. Ansbergi, bet tâ ka Kalninsch atteizâs, tad ta weetâ nahza Silinsch. Par kandidateem eewehleja Krastinu un Bergu, bet par kuratorijas preekschneeku — mahz. Gailiti. — Tahlak nolehma eerihkot techniskû biroju laukfaimneeku wajadsibam, kur pehdejee par masu atlihdsibu war dabut techniskus padomus. Lihdzschinejo beedru naudu 15 rbl. no delegata lika preekschâ paaugstinat uz 25 rbl. Daschi tam pretojâs, bet leelums peekrita. Scho jautajumu wehl galigi neisspreeda; tas notiks nahkoschâ pilnâ sapulzê. Maschinu un laukfaimneezibas rihku ismehginaschanas punktu eerihkoschanas leetâ sapulze peekrita waldes projektam un tapat ari par pastahwigu ismehginajumu lauku eerihkoschanu. Lihdz schim jau gan esot bijuschi zekojoschi ismehginajumu lauki, bet ar teem ween nepeeteekot pamatigai ispehtischanai, kur nowehrojumi isdarami wairak gadus no weetas. Pahrrunajot kongresa sasaukschanu reisâ ar pilnu gada sapulzi, daschi lika preekschâ sasaukt kongresu kahda speziela jautajuma istirsaschanai, bet beidzot tomehr nolehma sasaukt wispahreju semkopju kongresu. Tahlak nolehma sarihkot pehz wajadsibas daschâs weetâs ihsus 4—6 deenas garus kursus par dascheem atsewischkeem laukfaimneezibas jautajumeem, jo pehz tahdeem esot wajadsiba. Peenfaimneezibas sekzijas reorganizazijas leetâ sapulze peekrita waldes projektam, ka sekzijas teesibas paplaschinamas un ta nostahdama par atsewischku eestahdi un patstahwigu, tikai sem Zentrales pahrsinas.

Passpahrne.

Kâ es pirmo reisi meschâ brauzu.

(Patihkamas atminas is lauku dsihwes.)

(Beigas.)

Pehz brihtina uz galda mahla blodinâ kuhpeja peena putra un masâ schkihwitî bija iszepta gala. Es ehdu ar leelu kahri un eerunajos:

„Mehs, mem, ar tehti braukšim pirmdeen uz meschu."

„Ko, waj tad no skolas war atrautees? Ka skolotajs nebaràs," — mahmina prasija.

„Kas winam tur ko bahrtees, es tâs mahzibas jau tapat ismahzischos."

„Labi, labi. Brauz, brauz, palihdsi tehtim. Winam weenam jau ir deesgan gruht."

Kad biju paehdis un apsildijees, tad gahju ahrâ schagarus zirst. Mahmina lika lai sazehrtot, eenesischot pa nakti istabâ, rihtam buhschot sausi ko eekurinat.

Swehtdeena pagahja par meschu ween domajot. Daschreis eeschahwâs prahtâ ari tâs breesmigas domas, kuras pa krasta malu eedams domaju. Bet es winas tuhdaḷ aisdzinu prom, jo eedomajos, ka mehs pa deenu tik buhsim meschâ.

Pirmdeenas rihtâ tehtis mani agri usmodinaja. Zik pulksteni wareja buht. to nesinu, jo tahdas leetas mums nebija. Tehtis teiza, ka gailis otro reisi jau sen esot nodseedajis. Mahmina ari bija jau peezehlusês un gatawoja brokasti. Otra istabas gala durwis noklaudsejâs, laikam saimneeks gahja sawu sirgu pabarot. Muhsu sirgeem tehtis jau sen bija padewis ehst. Es peezehlos un sahku postees. Uswilku diwas wilnainas biksas. Kahjâs usmauzu trihs pahri seku un usahwu pastalas. Mahmina teiza, ka es wareschot waj sneega kupenâ gulet, ar' nesalschot. Un kad bijam saprawijuschees un brokasti paehduschi, tad juhdsam sirgus un brauzam. Mahmina nowehleja mums laimes un lai Deews muhs palihdsot strahdat, ka warot wakarâ atkal mahjâs braukt.

Papreekschu mehs brauzam pa leelzeku, tad nogreesamees uz plawu zeka un laidâm taisni uz meschu. Uz zeka mehs panahzam zitus meschâ brauzejus un daschi atkal muhs panahza, tâ kâ beigâs salasijâs gara rinda. Ak, kas ta bij par slaidu braukschanu! Laiks tik gaischs. Pee debesim neisskaitamu swaigschņu un dilstoschs mehnesis. Sneega klajumi klusi, domat kâ sudraba pehrku buhtu peebehrti, mirdz ween. Schur tur uz baltajeem klajumeem redzami melni punkti, waj nu tee ir koki, jeb mahjas. Ja ir mahjas, tad war redset logos ugunis spihdam kâ wilka azis. Schur tur eerejâs suni. Tas winu darbs — reet. Daschreis pee debesim kahda swaigsne aisskreen no weenas weetas uz otru; pasteepjâs tahda balta schwihtra. Un koti smuka laischâs tâ ar lihkumu. Ak, es saku, debeschkigi. Un tu eeswehlees ragawâs uz seena maisina pusgulus, skatees wisu to nakts krahschnumu un klausees, kâ sneegs tschirkst sem ragawu sleezèm, kâ sirgs sprauslâ un weenadi kahjas sit uz sasaluschâs semes un domâ brihnischkigas leetas par semi un debesim un saki: tee ir wisi Deewa darbi.

Drihz mehs eebrauzam meschâ. Sirgi sahka eet soleem. Brauzeji eetaisija pihpes. Es redseju, kâ wini tâs aisdedzinaja. Kad wilka spitschkus, zelam gar abam pusem wareja redset kokus. Eglèm sari pilni sneega un stipri noleekuschees uz semi. Daschi jauni puischi eekleedsâs. Wiss meschs tahli, tahli noskaneja. Sirds man bija pilna tahdas patihkamas sajuhtas. Man ar gribejas kleegt, bet bija tâ kâ kauns. Domaju, ka ziti nesahk par to smeetees. Klusam, apaksch sewis sahku budinat kahdu dseesminu. Tehtis bija iskahpis no ragawam un peenahzis man klaht, waizâ:

„Kas ir, puiš', waj nesalst kahjas? Wareji paeet kahdu gabalinu kahjam, buhtu sasildijees."

Es teizu, ka nesalst, bet tuhlin kahpu no ragawam ahrâ. Kahjâs jutu tahdu weeglumu un kad tehtis uz mani neskatijâs, palehzos diwi — trihs reises uz augschu. Gribejâs ari kahdu reisi pakrist sneegâ, jo sadausitees newareju, biju stipri sawilzees, bet kautrejos, sak', ka ziti neredz. Domâs, ka es aiz nespehzibas krihtu, sahks mani sobot. Preekschâ kahds eekleedsâs, lai sehstotees wisi eekschâ, laidischot atkal. Un krischanu es tagad isdariju, eekritu ragawâs uz maisina un preezajos, ka newareju sasistees. Wehl brauzam deesgan ilgu laiku un man bija daudz ko domat. Pahr meschu rihtu pusê wareja manit tahdu gaischumu un winsch kahpa aisween augstak. Deena ausa.

Seemas rihti ir koti patihkami. Jt ihpaschi ka pa meschu brauz. Katrs masakais trokšnitis turpat zeka malâ atbalsojâs un ragawu sleezes tâ jozigi tschihkst. Pa galwu maisâs wisadas domas; bet winas ir labas; winas ir tahdas, kas leek zilwekam aismalditees pawisam zitâ pasaulê, kur gandrihz nekad newar nokluht. Un ta pasaule ir leela, pilna seedoschu puku dahrsu un kuhposchu drumu, kur zilweki staigâ zits no zita netahli, jo mihlestiba winus tur kopâ. Kaut pee mums tâ buhtu.

Drihz peebrauzam pee meschsarga mahjas. Preekschejee brauzeji eegahja eekschâ, bet mehs, iskahpuschi no ragawam, lehkajam, kahjas stipri dausidami uz sasaluschâ zeka. Daschi wezischi kuhpinaja pihpes, jaunee sobojâs, ka nemahkot pihpet, duhma nekad newelkot dibenâ, tâ jau warot waj pusbirkawa pa deenu iskuhpiuat. Es jau ari biju kahdreiz mehginajis pihpet un tagad domaju, sak' buhtu kahds duhms, tad tuhlin siltums kaulus pahrnem.

Jsnahza meschsargs un tad laidâm uz meschu prom. Mums norahdija weenu schlaku, kur bija balki nogahsti un galotnes nosahgetas, lai no galotnèm taisot kahdu asi. Un tad eesahkâs strahdaschana. Lihdz pusdeenai sasahgejâm un pehz pusdeenas nesam kopâ un krahwam tschwertês. Pa dsilo sneegu

Ekskursijas sarihkoschanas leetâ walde sinoja, ka wehl neesot ismantots wiss waldibas pabalsts un ka tapehz lai gribetaji peeteizotees, warot wehl issneegt 7 ekskursanteem katram pa 60 rbl. Ekskursija buhschot us Sweedriju un ismaksaschot katram dalibneekam lihds 120 rbl. Waislas lopu pahrdoschanas leetâ nolehma us preekschu eewest stingraku kahrtibu, lai Baltija nesaudetu sawu jau eeguhto jauno labo slawu, ja sahktu nederigus lopus pahrdot waislai us ahreeni. Paschâs beigâs Zelminsch wehl sinoja, ka patlaban Rigâ esot nodibinajusês nodaka no Wiskreewijas kasu kopeju beedribas un intresenti warot tanî eestahtees. Beedru nauda esot tikai 1 rublis. — Ar to tad ari sapulzi slehdsa. Wispahr par japulzi jasaka, ka ta bij beesgan labi apmekleta, bet delegatu starpâ truhka ihstas dsihwibas un sajuhsmas. Zeresim, ka us preekschu ta rasees.

Sm.

No ahrsemem.

Turku waldibas melu sinas par kara gaitu Tripolisâ.

„Melo tu tawu meloschanu!„ — tâ it newiksus jaissauzas, kad lasa pehdejâs turku waldibas sinas par leeliskâm turku uswarâm Tripolisâ pahr italeescheem. Bet meleem sau palaikam ihsas kahjas un tâ ari sche. kas redsams no sekoscha peemehra: 18. oktobrî, turku waldiba zaur kahdu turku parlamenta lozekli Talaat-bejulika sinots parlamentam (kaut ari ne ofizieli waldibas wahrdâ), ka turki atkal esot ar sturmi eenehmuschi Tripolisu. Wini esot isleetojuschi tahdu brihdi, kad italeeschu flote dehl aukas aisbraukuschi juhrâ. Italeeschi saudejuschi 5000 nonahwetus, 70 sawangotus, 95 leelgabalus, 37 maschinu slintes, 1700 patronu lahdes. Parlaments sanehma sinu ar gawilem, lika tuhlit isplahtit pa wisu pilsehtu. Wisâs malâs kahwa aitas, lai sarihkotu swehtku meelastus, musikas orkestri staigahja pa pilsehtu, apugunoschanas u. t. t. Otrâ deenâ gan uswaras sina palika wahjaka. Teiza, ka wisa Tripolisa gan neesot atpakal eekarota, jo esot eenemti tikai diwi forti bet uswara tomehr esot koti leela, un gan jau drihs ari wisa Tripolisa buhschot no turkeem eesturmeta. Lihdsigas uswaras sinas turku waldiba lika pat ofizieli pasinot zitâm waldibam. Un tomehr faktiskais notikums bij tik schahds. Pehz tam kad italeeschi 13./14. aktobrî bij atsituschi turku-arabeeschu usbruzeenu un pee tam dewuschi eenaidneekam breesmigu treezeenu, wini aiz taktiskeem aprehkineem atstahja diwas posizijas ahrpus pilsehtas. Schis atstahtâs tukschâs posizijas turki tad pa nakti eenehma (— wehlak tee zour leelgabalu schahweeneem tika aisdsihti —), un ta bij ta leelâ „uswara," no kuras turku waldiba runaja. — Mehs tapehz schahdus rokâm taustamas turku melu sinas pehz eespehjas atstahjam un ari turpmak atstahsim neeewehrotas, jo tâs tatschu tâ ka tâ beidsot buhtu jaatsauz. — Bet ta ka waldibas wispahrigi sargajas, rihkotees ar tohdeem meleem tad katrs saprot, ka turku waldibai wajag buht swarigeem eemesleem, kad wina tahdâ weidâ met wisu kaunu pee malas. Leeta nu teek isskaidrota sekoschi. Turku waldibai tagad draudot jauna militarrewoluzija. Leelakâ wirsneeku dala esot saswehrejusês nogahst tagadejo sultanu Muradu un lihds ar to jaun-turku komiteju, un uszelt us troni trona mantineeku Jusufu-Isedinu, kursch tagad us sultana pawehli teekot turets par wangineeku. Lai uu nowehrstu schahdu rewoluziju, waldiba esot peespeesta, slehpt pametumus un ispaust uswaras sinas. — Ka ar tahdeem pahrak schaubigeem melu lihdsekleem newar tahlu tikt, to, kâ zerams, nahkotne drihsi ween peerahdîs.

Dumpis Kinâ.

Lai gan tagadejâ waldiba dewusi wisadus solijumus kineeschu tautai, lai tikai nomeerinatu dumpi un glahbtu waldoscho mandschu dinastiju, tad tomehr dumpis ne tikai neatslahbst, bet jo deenas iswehrschas plaschumâ pahr wisu semi, kâ tas redsams no sekoschâm sinam: Waldibas kara spehka daschu deenu atpakal eeguhtee panahkumi kohdâ kaujâ pee Hankowas wehl wairak usbudinajuschi rewoluzionarus un paskubinajuschi tos, rihkotees ar jaunu sparu un neatlaidibu. Taij-Juan-Fu pilsehtâ sodumpojees waldibas kara spehks un nogalinajis weetejo gubernatoru lihds ar wisu wina gimeni, kâ ari us weetas apkauti pee 2000 mandschu. Wispahri stahwokla nopeetniba sewischki zaur tam kluwusi tik leelâ mehrâ nopeetna, ka kara spehks weetweetam pahreet dumpineeku pusê, un waldiba ari us pehrejo kara spehku newar nebuht droschi palaistees. Bes tam rewoluzionari neatlaidigi dsenot agitaziju kara spehkâ. Rewoluzionaru wadoni, kâ esot redsams, wispahri rihkojotees pehz noteikta plana un tadehl ari ar tik labeem panahkumeem. Pehdejâ laikâ waldibas stahwoklis kluhstot ar katru deenu launaks. Wisas azis tagad esot wehrstas us Juantschikaju, kâ us weenigo, kursch warbuht wehl waretu nest glahbinu. Bet jebschu pagahjis jau pahris nedeku, kopsch Juantschikajs eezelts par wirswadoni zihnâ pret rewoluzionareem un jebschu jau wairak nekâ nedela pagahjusi, kopsch winam dotas diktatora teesibas, tomehr par kautjebkahdu wina rihkoschanos lihds schim wehl itin nekas naw dsirdets.

No Girinas un Kuantschensas Mandschurijâ sino, ka tureenes garnisonu leelakâ daka topot suhtita us Pekinu — galma apsargaschanai un kahrtibas ustureschanai.

Jaunakâ telegrama no Kinas sneedz, sihmejotees us waldibas stahwokli, atkal behdigu sinu. Ta skan:

Pekinâ, 2. nom. (20. okt.). Waldibas kara spehks pirmdeen mehginaja laiwâs pahrzeltees pee Hankowas pahr Jangtsekingas upi, bet dumpeneeku baterijas Utschanâ un Hanjanâ peespeeda waldibas kara spehku greestees atpakal un atkahptees ar leeleem saudejumeem. — Anzinfuâ iszehlees kara spehka dumpis. Gubernators luhds no Nankinas palihdsibu. Juanfu (pilsehtu) eenehmuschi dumpeneeki. — Juantschikajs eerabâs Nitschschowâ un apspreedâs ar Intschanu.

No Tschesuanas prowinzes nepeenahk wairs nekahdas sinas, kas ir sihme, ka dumpineeki tur pahrtraukuschi katru satiksmi. — Huhanfas prowinzes gubernators sino, ka sanehmis no rewoluzionareem ultimatumu, wisas krona ehkas un eestahdes nodot wineem. — Admirala Sa eskadres kugi, pehz bessekmigas atkahpschanâs no Hankawas, zeltâ saguhstiti no rewoluzionareem. Kugu komanda pa dalai aisbehgusi, pa dalai padewusês.

Marokas jautajums.

Frantschu-wahzu sarunas Marokas leetâs, kas turpinajâs gandrihs 4 mehneschus, tagad eeskatamas par nobeigtâm. Sarunas beigushâs ar abu walstu weenoschanos. Sarunu pirmâ dala, kas atteezas us frantschu protektoratu un zitu walstu teesibam Marokâ, tika nobeigta jau agrak un tagad panahkta weenoschanâs ari atteezotees us Wahzijai dodamâm kompensazijam par winas atkahpschanos no Marokas politikas. Wahzija dabûs dalu no frantschu Kongo kolonijas.

Turzija peesawinajas Persijas robeschu apgabalus.

Redsedama, ka winai Afrikâ japasaudê Tripolisa un Kirenaika, Turzija par to meklê atlihdsinajumu us Persijas rehkina, tâ kâ schi walsts tagad wahja preeksch pretestibas. Turzija metusi sawas azis us Persijas robeschu apgabalu Urmiju. Tur turku kara pulki lehnam ejot us preekschu un eenemot weenu apgabalu pehz otra. Kâ „Now. Wr." sino, tas teekot sarihkots sekoschâ weidâ. Wisupirms turku pawalstneeki, meschonigee kurdi, usbruhkot Urmijas apgabaleem un aplaupot eedsihwotajus. Pehdejee sauzot pehz palihdsibas; bet Perseeschu waldiba nesrehjot to dot. Tad nu ejot turku kara pulki „apsargat" eedsihwotajus. Protams, ka tad kurdu laupitaji ahtri dodotees projam, un turku kara pulki paleekot eenemtos apgabalos „lai usturetu droschibu un kahrtibu". Ahrâ tee wairs neejot, bet lehnam soli pa solim eet tahlak, lihds tee laikam drihs buhschot eenehmuschi wisu Urmijas prowinzi.

Wahzija. Ofiziali issinots, ka jaunas wehleschanas us reichstagu notikschot 1912. gada 12. janwarî. Tagadejais reichstaga sastahws tika iswehlets 1907. gada 25. janwarî, tâ ka tagad wehleschanas woliktas us to laiku, kad wezajam reichstagam pilnwaras wehl naw beigushâs. Tâ ka likums prasa, ka kandidatu sarakstam wajaga buht sinamu laiku isstahditam, tad reichstagu atlaidis ne wehlok kâ dezembra pirmajâs deenâs. Ir jau bijuschi tahdi atgadijumi. 1871. gadâ 3. martâ iswehleto reichstagu atlaida 1873. g. 29. nowembrî, toreis wehleja tik us trim gadeem), jo jaunas wehleschanas bija noteiktas us 1874. g. 10. janwari.

Franzija. „Matin" runadams par tagadijumu ar „Libertê", saka, ka wisâ pasaulê neesot tik sliks pulweris kâ Franzijâ. Bulgarijas kungs Ferdinands saprkâs daschadas kara munizijas par 100 miljoneem franku, bet wehlak pulweri winam nahzâs eepirktees pa otram lahgam Wahzijâ. Ari weena deenwid-Amerikas walsts nahkusi pee atsihschanas, ka Franzijas pulweris nekam neder un tapehz wisu pastellejusi Wahzijâ.

* * *

Berline. Lihgumu par Kongo parakstija Kiderlens-Wechters un Kambons. Frantschu-Wahzu islihgumu parakstis 22. oktobrî.

Wine, „Fremdenblatt" sino, ka jaunais kabinets buhs schahda sastahwa: ministru preekschneeks grafs Schturks, eekschleetu ministrs Hernolds, tirdsneezibas — Reslers, zeku — Forsters, kultus — Hugfareks, walsts darbu — Triks; teesleetu finansu un kara ministri un Galizijas leetu ministri paleek lihdschinejee.

Pilsene. Lidotajs Schimuneks nokrita no 30 metru augstuma un nahwigi sasitâs.

Kaira. Pehz papildu sinam pa nekahrtibu laiku Aleksandrijâ nonahwets weens eiropeetis un trihs arabi un eewainoti 6 eiropeeschi un 16 arabi. Pret eiropeescheem isdaritas demonstrazijas ari Mansurâ, Taitâ un Schebinalkomâ, bet tur naw zeetuscho.

No eekschsemem.

Walsts padome.

Walsts padomes labo grupa zeturtdeen noturejusi sapulzi, kurâ atkal P. Durnowo eewehlets par schâs grupas presidentu. Eewehleschana pee tam notikusi weenbalsigi. — Tâ tad Stolipina uswarai pahr Durnowo bijis wisai ihss muhschs, jo apmehram pusgada laikâ Durnowo ir atkal atpakal wisos amatos un godos, kâ agrak.

Jaunee pabalsti Baltijas skolam.

Tautas apgaismoschanas ministrija us Rigas mahzibas apgabala pahrwaldes eerosinajumu peeschkihrusi schahdus pabalstus Baltijas pirmmahzibas skolam. Widsemê: jaunatweramâm ministrijas skolam: Walgjerwas — 1000 rbl., Rikteres — 1400 rbl., Aberkaschu — 1400 rbl. un Kundsinsalas — 1400 rbl.

Pilsehtu, krona un draudses skolam: Kauguru — 700 rbl., Rigas XVII. un XXVII. wihreeschu un Rigas XXVII. un XXXVII. seeweeschu pa 1400 rbl. katrai; pawisam 18 skolam — 25,200 rbl., Zehsu — 1400, Edinburgas wihreeschu un seeweeschu skolam pa 1400 rbl.

Papildu pabalsti issneegti schahdâm pastahwoschâm ministrijas skolam: Kanterlandes — 400 rbl., Tichotas — 400 rbl. un Rigas — 700 r. Pilsehtas, krona un draudses skolam: Werawos — 1400 rbl., Werawas weenklasigai — 1400 rbl., Rigas XIII. — 700 rbl., Rigas XIV. — 700 rbl., Rigas kreewu, wihreeschu, Jaroslawas eelâ — 500 rbl. Rigas kreewu. seeweeschu, Jaroslawas eelâ — 800 rbl. un Slokas, wihreeschu — 1050 rbl.

Kopâ preeksch mineto skolu ustureschanas, skaitot no 1912. gada 1. janwara, asigneti — 44,050 rbl., bet ieeturot no schis sumas 6% atwilkuma tautskolotaju pensijas kasei — 41,610 rbl. 31. kap.

Bes tam preeksch skolu buhwdarbeem asignets — ministrijas: Preekulu — 275 rbl., Adrenas — 5000 rbl. un Walgjerwas — 1500 rbl.

Krona un laukſaimneezibas: Majoru draudses — 3000 rbl. un Wez-Leweles — 1000 r., Sehjas muischas (ew.-luteranu, pagasta) — 4000 rbl. un Kauguru — 500 rbl.; kopâ — 15,575 r.

Augschmineto skolu ustureschanai tekoschâ gadâ nolemta 1/3 no gada sumas, t. i. 14,683 r. 25 k. Schi nauda no mahzibas apgabala pahrwaldes teek nodota Widsemes tautskolu direktora rihzibâ.

Kursemê — Kursemes tautskolu direktora rihzibâ — no jaunâ kredita teek nodotas schahdas sumas jaunatweramâm skolam: Iwandes — 1,170 rbl., Kuldigas, seeweeschu — 1400 r., Kuldigas, wihreeschu — 1400 r., Jelgawas III. — 1400 r., Krimunu — 1400 r., Baldones — 1400 r., Schenbergas — 1400 r., trim Wentspils — pa 1400 (4200 r.), Saldus — 1400 r., Bornes — 1400 r., Skrundalinas — 1400 r., Spewakischku — 1400 r., Dobeles — 1400 r., Dschuhkstes — 1400 r., Jelgawas 1400 r., Wez-Auzes — 1400 r., Tukuma II. — 1400 r., Neretas — 1400 r. un Ekengrahwes — 1400 r.; kopâ 32,600 rbl.

Papildu pabalsti pastahwoschâm skolam teek issneegti: Jaun-Swirlaukas — 440 r., Jaunjelgawas, wihreeschu — 1050 r. un seeweeschu — 600 r. Preeksch scho skolu ustureschanas tekoschâ gadâ peeschkirti 10,283 r. 60 k.

Igaunijâ peeschkirti jaunatweramâm skolam: Kaiju muischas — 1400 r., Pitkaweres — 500 r. Buhwdarbibai tâm paschâm skolam: Kaiju muischas — 5000 r., Pitkaweres — 2000 rbl. Scho skolu ustureschanai — 598 r. 20 k.

Fonda dibinaschana leischu mahkslineeka N. K. Tschirkunisa musikalo raschojumu isdoschanai.

Schi gada 58. martâ aiswehra us muhschu sawas azis leischu mahkslineeks, musikis un dailkrahsotajs N. K. Tschirkuriss. Tagad leischu Dailes beedriba Wilnâ usaizina seedot artawas schi mahkslineeka musikalo raschojumu isdoschanai. No pahrdoto musikaliju eenahkuma nodibinaschanâs us N. K. Tschirkunisa wahrdu stipendijas preeksch leischu apdahwinateem un un masturigeem musikeem.

„R. A."

Grafa Wites eezelschana

par Finansu Komitejas prezidentu esot notikusi us walsts padomes presipenta Akimowa preekschlikumu, kursch bijis Jaltâ un Liwadijâ pirms ministru preekschneeka Kokowzowa.

Tapat us Akimowa preekschlikumu ari walsts padomes lozeklis Durnowo, kursch pehz Stolipina prasibas scho pawasar bij isslehgts jeb atstahdinats no dalibas pee walsts padomes, tagad atkal dabujis Wisaugstako atlauju peedaliteeс. Winsch ari jau bijis klaht pirmajâ walsts padomes sehdê pee atklahschanas.

Par katordsneeku dumpi

Borisowas katorgas zeetumâ no Minskas sino sekoscho: 16. okt. wakarâ Borisowas zeetumâ iszehlâs katordsneeku nemeeri. Wairak us nenoteiktu laiku katorgâ noteesoti noseedsneeki usbruka diweem usraugeem, nogalinaja weenu no teem, atnehma atslehgas un rewolweri un islaida no pahrejâm kameram zeetumneekus, pawisam 105. Zeetuma administrazija spehra sokus, lai apsargatu isejas. Straschniki apsargaja zeetumu lihds pat rihtam. 17. okt. rihtâ usaizinaja arestantus atdot rewolwerus un padotees, bet us to neeegahja. Tad uslausa durwis. Arestanti sanehma sargus ar schahweeneem, nogalinaja 2 un ee-

---

bija deesgan gruhti nest leelos klutschus. Bet kad wakarâ brauzam us mahjam, tad kruhtîs jutu tahdu kâ lepnumu. Sak', es tatschu waru jau strahdat tâpat kâ wisi leeli zilweki. Mani neweens wairs newar saukt par behrnu. Eeswehtits jau nu gan wehl neesmu, bet waj tad tai eeswehtischanai kahda nosihme, kad tik es waru darbu padarit.

— — — — — — — — — — — — — — — — —

Wakara pusê bebesis dega kâ ugunis. Tuwojâs nakts. Nogurums no darba bija salihdis pa wiseem maneem lozekleem. Sehdu us wesuma un nekur neskatos, tikai domaju, ko mahmina buhs wakarinam paraudsijusi. Un kad paehdis eegulschos siltajâ gultâ, tad atnahks meegs, aiswehrs azis un zirzenits nodseedâs dseesmu. Ahrâ warbuht tâpat isskatâs, kâ ziteem wakareem, bet es esmu noguris. Tadehl es saku: Lai sweizinats ir darbs un saldâ atpuhta! Kaut muhscham seltstaru sposchumâ mirdsetu labu darbu sekmes!

Un tad klusâ un tomehr skanu pilnâ seemas nakts nolaischâs pahr semi . . .

Semneeka behls.

Sihkumu plaukts.

Dr. Schimose,

Japanu inscheneeris, kursch isgudrojis stipro sprahgstoscho weelu, ar kuras breesmigo spehku dabuja eepsihtees pagahjuschâ karâ (japani ar to lahdeja sawus leelgabalus), peektdeen Tokijâ nomiris. Deenu pirms mirschanas Japanas keisars wehl pasteidsees apbalwot winu ar augstu goda sihmi — Lehzoschâs Saules ordeni.

wainoja 5. Nahwigi eewainots galwâ pristawa palihgs Romaschows, ar wairak nekâ 5 lodem. Pehz tam nodibinata kahrtiba. Galwenee wainigee eekalti dselschos un leetâ ussahkta ismekleschana.

Leischu un latweeschu walodneeku kongress.

Pagahjuschâ Leischu Sinibu Beedribas sapulzê prof. Wolters lizis preekschâ jautajumu par leischu un latweeschu walodneeku kongresa sasaukschanu tuwakâ nahkotnê. Sapulze peekritusi projektam un nodewusi beedribas waldei apspreest kongresa sarihkoschanas leetu. „Ds. W."

Peterburga. Skandals preses aprindâs. Awisê „Retsch" wairakkahrt tika pahrmests „Now. Wr." lihdsstrahdneekam pilsehtas leetâs Snesarewam, ka tas esot uspirkts no Westinghausa firmas. Abu mineto awischu starpâ iszehlâs schaî leetâ polemika, par kuras galu usskatama kahda Snesarewa wehstule „Now. Wr." Wehstule rakstita „Retsch" isdewejam Mikukowam, Hessenam un Nobokowam, pahrmetot teem nepateesibu un apmeloschanu. Sewischki pret Nabokowu wehstulê wehrsts schahds isteizeens: „Nabokowa kgs apprezeja bagatu Maskawas tirgotaja meitu, buhdams tik nabags, kâ Jjabs us meslu gubas, kad tam atnehma wina karawanes. Schis ir pateess notikums. Bet ja es us jautajumu: „kas ir Nabokows?" dotu atbildi: „zilweks, kas apprezejees nandas dehl," tad es bes schaubam buhtu aisdomu zehlejs. War aprezet miljonareeni, bet tadehl wehl newaiga buht par winas „drauguli (содержанець)." Tâ ka „Now. Wr." redakzija atteizâs par scho negehlibu awisê atwainotees, tad Nabokows isaizinaja tâs redaktoru Suworinu us diwkauju. Suworins isaizinajumu atraidija.

— Eekschleetu ministra beedri Kurlows un Krischanowskis atstahjuschi sawus amatus, kâ jau sinots. Par pirmâ weetueeku israudsits Solotarews, bet otram newar atrast deriga weetneeka, jo wisus lihds schim minetos kandidatus ministrs Makarows ais daschadeem zehloneem atraidijis. „Retsch" pehz kahdas koti kompetentas personas wahrdeem stahsta, ka Makarows esot gataws eezelt pat kahdu „sabeedrisku darbineeku"; wispahrigi schahda smalka iswehle peerahda, ka Makarows grib isnihzinat daudsas agrak eelaistas nebuhschanas.

— Par eekschleetu ministra beedri isredsetajs lihdsschinejs Noworosiskas teesu palatas prokurors Solotarows esot tautas apgaismoschanas ministrim Kassо pusbrahlis, jo dsimuschi no weenas mahtes; tikai tehws bijis katram saws.

— Stipra wehtra 20. okt. plosijusês pahr Peterburgu un aplahrtni, nodaridama ostâ un us Newas leelus saudejumus. Tâ kâ wehtra nahkusi nu juhras puses, tad uhdens Newâ pazehlees 5 pehdas pahr normu. Norautas un aisnestas daudz leellaiwas gan tukschas, gan peelahdetas; ar zilwekeem gan nelaime naw notikusi. Weetam ispostiti krastu nostiprinajumi. Wehtras gruhdeeni bijuschi tik stipri, ka naw bijis eespehjams us kuga deka stahwet. Pilsehtas apkahrtnê daudz weetâs isgahsti telefona stabi un pahrrautas drahtis. Us dselszeka apgahsti 5 tukschi wagoni.

— Ministru preekschneeks Kokowzews zeturtdeen peenehmis audienzê walsts domes lozekli un winas bijuscho presidentu Homjakowu.

— Par pilsehtas galwu eewehleja „wezdomes" partijas kandidatu Kasizinu.

Par kandidateem us universitates rektora amatu teek ustahditi prof. Schimkewitschs un Faworskis.

— Pasta kantora preekschneeks kâ saglis. Senatâ 11. okt. skatita zauri prahwa pret Nowo-Sinachas pasta kantora preekschneeku Buiglischwili un wina palihgu Ustinikowu, kurus apsuhdseja par 20,000 r. sahdsibu is kahda pasta suhtijuma. Teesu palata winus bija noteesajusi us 2½ gadeem arestantu rotâs. Senats spreedumu apstiprinaja, bet pee tam nolehma eeskatit soda laikâ zeetumâ jau pawadito laiku.

— Noschahwees 12. okt. Wina Keisariskâs Majestates konwoja ahrsta Polakowa dehls, atwalinats apakschjesauls W. Polakaws. Paschslepkawibu winsch pastrahdajis prahta sajukumâ.

Maskawa. Pilsehtas lombards un muhkiseri. Buhtu jadomâ, ka sagleem atnemtee eelauschanâs rihki teek isnihzinati, kâ tas parasti ari noteek. Maskawâ turpretim, kâ „Mosk. D. Ztg." raksta, leeta zitada. Sche muhkiserus un zitus sagku daiktus nedod pilsehtas lombarda aukzionu palatai, kur tos wairaksolischanâ pahrdod, un tee nonahk atkal sawu ihsto leetotaju rokâs. Wairakkahrt nowehrots, ka muhkiseru aukzionu deenâs lombardâ salasas sawada publika, kurai schahdi instrumenti sewischki mihli. Rihki beeschi ween teek pahrdoti ar eewehrojamu pelnu, un „pasineji" ruhpejotees par to, lai tee nesaruhsetu.

Rewele. Leelas kugu buhwetawas eerihkoschana. Daschas ahrsemju firmas nodomajuschas schejeenes juhrmalâ eerihkot leelu kugu buhwetawu. Schaî noluhkâ schinis deenâs sche eeraduschees un apskatijuschi atteezigos semes gabalus diwi pulzini inscheneeru — pirms frantschi un pehz tam angli. Buhwetawa buhschot tik plascha, ka tur ari wisleelakos brunu kugus wareschot buhwet.

Wilna. Beidsamâ laikâ Wilnas apgabalteesâ, ka „Ds. W." raksta, norisinas raksturigas prahwas no leischu un poku dsihwes. Peedalotees simteem apwainotaju, apsuhdseto un leezineeku, teek isspreesti poku un leischu strihdi un saburzmes basnizâs deewkalposchanas laikâ. Zihnotees par sawas walodas teesibam basnizâs, leischi un poli beeschi ween sanahkuschi matos un weeni otrus apwainojuschi ne tikai wahrdeem, bet ari barbeem. Teesa, protams, nepuhlas isspreest leischu waj poku walodas teesibas, bet tikai meklê wainas pee publiska meera trauzeschanas un daschu personu apwainoschanas.

— Basnizkungi Olschewskis un Tumass schowasar bij Amerikâ, starp tur dsihwojoscheem leischeem wahkt lihdsekus leischu tautas nama zelschanai Wilnâ. Tagad wini no tureenes pahrbraukuschi un pahrweduschi 36,000 r.

Harkowa. Kasatschkas sahdschâ aplaupita basniza par 9,860 r.

Radoma. Lodses awises sino par leelu ugunsgrehku Strezelkas sahdschâ, Radomas gubernâ. No rihta agri ais wehl neissinata eemesla zeemâ kahdâ namâ iszehlees uguns un ahtri isplatijees no ehkas us ehku. Wisi zeema eemihtneeki, isnemot wezischus un behrnus, bijuschi no zeema projam, darbâ. Kad wini atsteiguschees, bijis jau par wehlu — wiss zeems stahwejis jau leesmâs. Starp zitu ugunî galu dabujuschi diwpadsmit behrni. Nelaimigo wezaku sirdssahpes un ismisums bijis neaprakstams.

Nowgoroda. Weenâ paschâ Kirilowas aprinkî aplaupitas 4 basnizas. Saguhstitee laupitaji, pawisam 5, atsinuschees, ka aplaupijuschi 14 basnizas.

Widseme.

Riga. Widsemes gubernators, hofmeistars N. A. Sweginzows 20. okt. pulksten 11 un 5 min. wakarâ ar wilzeenu Nr. 32 aisbrauza rewisijas noluhkâ us Walkas, Walmeeras un Terpatas aprinkeem. Stazijâ gubernatoru pawadija weetejais polizijmeistars, gubernatora kanzelejas pahrwaldnees u. z. augstakee administrazijas un polizijas eerehdni.

— Pahrzelschana beenestâ. Rigas apgabalteesas lozeklis D. W. Belgards pahrzelts tahdâ pat amatâ us Maskawas apgabalteesu. Belgards peedereja pee 2. kriminalnodalas teesas sastahwa. Winsch schinis deenâs atstahj Rigu.

— Rigas dahrsu direktors Kuhfalds dabujis godu pilnu usaizinajumu isbraukt us Zarskoje Selo, lai dotu padomu Keisara parka pahrtaisischanâ. Kuhfalds eerihkojis jau sawâ laikâ seemas pils dahrsu.

— Dr. E. Serafims, „Rigasche Zeitung'as" lihdsredaktors, kursch agrak bij schefredaktors pee „Düna Zeitung'as", aiseet no „Rig. Zeitung'as". Winsch usnehmotees zitu weetu, kahdu — par to neteek sinots.

— Wahzu awise „Rigaer Tageblatt" sahkschot isnahkt pa wakareem jau no 1. nowembra.

— Latw. Palidz. Zentralbeedribas krahjaisdewu kase eeguhwusi par sawu ihpaschumu Elisabetes Trautman 5 stahwu namu Wehweru eelâ Nr. 14 par 260,000 rbl. Schis ihpaschums iseet us trim eelam — Wehweru, L. Kaleju un Rihsina eelam.

No Stukmaneem. Semkopibas un lopkopibas kursi. Stukmanu Laukſ. Beedr. sarihko augschâ minetos kursus Plawinu meestâ pee stazijas no 7. nowembra lihdz 20. now. sch. g. Kursu programâ eetilpst koti daudzi derigi padomi, kas katram laukſaimneekam ir jasina, lai winsch waretu lihdzi sekot scho laiku prasibam. Kursus wadis Zentralbeedribas agronomi Brauers, Blumbergs un lopkopibas instruktors Wihtolinsch. Kursu mahzibas aptwers: semkopibu, augkopibu, kimiju, augu dsihwi, plawkopibu, purwu kultiweschanu, laukſ. ekonomiju, saimneezibas wadischanu un organiseschanu, saknkopibu, laukſ. kooperaziju un lopkopibu. Preekschnesumi tiks paskaidroti ar preparateem, tabelem, seenas un miglu bildem. Kâ redsams, kursu programa ir plascha. Maksa par peedalischanos us wisu laiku 3 r., deenam 40 k. no personas. Peeteiktees war Stukmanos „Konsum" weikalâ, pee K. Lihkuma un beedr. preekschneeka K. Meschwehwera Kasulos. (L.)

No Wez-Peebalgas. Neusmaniga apeeschanâs ar uguni. Pirmdeen 3. oktobrî plkst. 4 rihtâ schejeenes Jaun-Gibuku mahjâs nodega rija ar lihds 60 puhreem iskultu rudsu un ziteem nekulteem pee rijas peewesteem rudseem, kur sadega wehl stiprs kulmaschina, linu greeschamâ maschina un zitas leetas. Uguns iszehlusês no tam, ka puisis, dsihdams no peedarba salmus ahrâ, ar bakschu kahtu aiskehris un sasitis leelu galda lampu. — 7. oktobra rihtâ plkst. 4, pee skaidras debess bija redsama swaigsne ar garu asti rihta pusê. (L.)

Wesselanska. Schejeenes pagasta skola 30. oktobrî swin 50 gadu pastahweschanas swehtkus Taî paschâ deenâ ari notiks jaunâ skolas nama eeswehtischana.

Kurseme.

Satiksme starp Leepaju un robeschas pilsehtinu Palangu

un tamlihdz ari ar Prusijas pilsehtu Klaipehdu (Mehmeli) ir koti neehrta. Wairak gadu desmitu atpakal satiksme te bij saweenota pat ar leelâm breesmam, jo toreiz pa leelo Nihzas lanku, kur tek zauri Tosilas upe, kas pawasareem un rudeneem pahrpluhdina wisu ap wersti plato lanku, nebij wehl dambja un tiltu, un pahri kluhschana pahr upi notika weenigi ar zeltuwes palihdsibu. Bet pawasaru un rudens pluhdu laikos zeltuwe maz ko lihdseja, un beeschi notika nelaimes gadijumi. Tâ kahdu pawasari pa Salo zeturtdeenu, besnizeneem zekotees pahr peepluhduscho lanku, zeltuwe nogrimusi, un ap 40 zilweku noslihkuschi! Tad 1856. gadâ sahka zelt leelu dambi krustis pahr leelo lankas lihdsenumu no Lejneeku zeema lihgs Kasu krogum, kur Tosila — apmehram 3 werstis no Leepajas esera — eetek Bahrtas upê un kur sahkas augstaki krasti. Ap wersti garais dambis kluwa gataws 1857. gadâ, ir 7 pehdas augsts, peeteekoschi plats un ar 6 leeleem tilteem, pa kuru apaksch uhdens pluhdu laikâ spehj notezeet. No ta laika breesmas schaî zelâ gan nowehrstas, bet gruhtibas satiksmes sinâ towehr wehl leelas, jo no Leepajas lihds Nihzas-Pehrkones robeschai wiss ap 16 werstis garais gabals ir tikpat kâ gluschi bes zeka. Tâ sauktais pasta zelsch ir pilnigi neleetojams, kadehl braukschana noteek weenigi gar juhrmali. Ja ir wehtrains laiks, tâ ka wilni eet augstu un noskalo pluhdmali lihdsenu un zeetu, tad wehl nekas — war braukt deesgan labi. Bet kad wairak deenas no weetas ir bijis rahms laiks, tad pluhdmalis isbraukts kâ arumi, un sirgeem dsili jabreen pa smilti, un ari riteni strigtin streeg eekschâ. Tagad nu nolemts pasta zelu no Pehrkones muischas lihds Pehrkones-Nihzas robeschai — pawisam 12 werstes — schoset. No Leepajas pilsehtas lihds 3 werstis tahlajai Pehrkones muischai schoseja jau daschus gadus atpakal taisita us zeetokschna waldes rihzibu un rehkinumu. Tagad nu, turpinot to lihds pat Nihzas robeschai, satiksme starp Leepaju un Palangu tiks stipri atweeglinata, jo pee Nihzas robeschas sahkas deesgan labs leelzelsch. Taisamâ schoseja buhs 12 werstes un daschas asis gara un winas buhwe aprehkinata us 147,476 rbl. 18 kap. Nauda tiks nemta no gubernas prestandu naudam. Schosejas buhwes darbi tiks 22. oktobrî isdoti masaksolischanâ. Leelakâs gruhtibas buhwes usnehmejeem sche buhs ar akmenu peegahdaschanu, jo to te pilnigi truhkst, tadehl ka tee no wisas apkahrtnes jau agrak aiswesti un isleetoti Leepajâ, sewischki kara ostâ un zeetokschna wajadsibam.

(R. A.)

No Leepajas. Annas draudses basnizas padomes sehdê 19. oktobrî padomes preekschsehdetajs mahzitajs Parstrauts, kursch 25. oktobrî aiseet us sawu jauno weetu — Wahrmas draudsi, nolika basnizas padomes preekschsehdetaja amatu. Wina weetâ par basnizas padomes preekschsehdetaju eewehleja Dr. Alksni. Par wikara mahzitaju no draudses padomes konsistorijai dehl apstiprinaschanas preekschâ stahdits lihdsschinejais Annas basnizas palihga mahzitajs Sanders. Konsistorija jau tuwakâ nahkotnê usdoschot basnizas padome, kopâ ar draudses delegateem isdarit jauna mahzitaja wehlei schanas. „L. Atb."

— Latweeschu Annas draudses mahzitajam Pahrstrautam no basnizas padomes un draudses pilnwarneeku puses zeturtdeen wakarâ sarihkots weetejâ Latweeschu beedribâ atwadischanâs meelasts, kurâ peedalijuschees pee 50 zilweku. Pee meelasta runâs zildinati mahzitaja Pahrstrauta nopelni draudses labâ un par peeminu winam pasneegts kahds albums.

— Pehdejâ leelâ wehtrâ, kâ „L. Atb." sino, juhrâ dabujuschi galu 13 swejneeki, pa leelakai daļai atstahdami neapgahdatas gimenes.

No Sakas. Wehtras upuri. Pehdejâ wehtra ari no schejeenes swejneekeem prasijusi daudz upuru. Wehtras pahrsteigtas juhrâ wairak laiwas gan apgahstas, gan sadragatas un ismestas malâ, bet winu eekschâ sehdetaji dabujuschi wiknos galu. Starp teem ir Peteris Pundiks, Strakschis, E. Muhrneeks, Jahnis Sprogis, Karlis Windols, Jahnis Kube un Jahnis Reifers. Bet domâ, ka tee wehl naw wisi, kas wiknos dabujuschi galu.

No Ellejas pagasta. 19. oktobrî, pulksten 5 wakarâ notika Sesawas basnizâ Ellejas grafa wezakâs meitas laulibas ar Wez-Auzes grafu. Basniza bij koti jauki puschkota, wiss weenâs ugunîs un pukês. Neparastais skats bij sapulzejis daudz skatitaju, jo tahdas leelmanu kahsas us laukeem reti dabun redset. — Pirmais sneegs nodarijis daudz posta pee telefoneem, otru deenu, brauzot, wareja redset weetu weetam drahtis sarausitas, weetam bij ari stabi ar wisâm drahtim isgahsti.

J. K.

No Jelgawas.

Teatra israhde. Swehtdeen, 23. okt., Jelgawas Latweeschu Beedribas namâ notika „Latw. dramatisko kursu" audseknu I. weesu israhde direktora Dubura wadibâ. Israhdei Dubura kgs bij iswehlejees weenu no wiskreetnakam, koboligakâm latw. original-lugam, Rudolfa Blaumana 5-zehleenu dramu „Indrani." — Ar saprotamu interesi muhsu teatra zenitaji dewâs us scho israhdi, lai redsetu, zik tahlu muhsu zentigakais un spehjigakais skatuwes mahkslineeks-meistars buhs eewadijis sawus audseknus gruhtajâ tehlotajâ mahkslâ. Sagaidams un zerams jau gan bija, ka wineem tiks sneegts kreetni sagatawots mahkslas baudijums, jo muhsu Duburs tatschu to zitadi nemaz newar. Un nu ar leelu preeku un gandarijumu jaleezina, ka tee sawâs zeribâs nebija wihluschees, un nè tikai to, tee pat sawâs zeribâs tika jo leelâ mehrâ patihkami pahrspehti, jo tik skaisti noapalotu, tik pamatigi lihds pehdejeem sihkumeem isstrahdatu israhdi jelgawneeki jau sen nebij dabujuschi redset. Wiss tâ ween riteja tik gludi un droschi wistihkamakâ noskanojumâ un eksaktibâ. Un kad nu wehl eewehro, ka schajâ israhdê usstahjâs ne wis wezi, sen eewingrinati un noruhditi skatuwes spehki, bet tikai wehl mahzekli dramatiskâ mahkslâ, tad tas pelna wehl jo leelaku atsinibu un wehl jo sposchaki leezina par Dubura — ari kâ audsinataja-meistara — leelo mahkslas spehju.

— Dramas galweno un gruhtako lomu, wezo Indranu tehwu, kuru audseknis Jahnis Simsons attehloja no sahkuma lihds pat beigam tik teizami tâ runaschanâ, mimikâ un schestês, ka bij jadomâ, ka te wairs naw darischana ar „mahzekli", bet ar gatawu mahkslineeku. Ari maska tam bija laba. — Blakus Indrana tehwam-Simsonam spehles sinâ bes schaubam janostahda wina negantâs wedeklas tehlotaja Ludmilla Spielberg, kura sawu wisai gruhto lomu isweda tik teizami un konsekwenti, ka tas ari tikai parasts pee jau gataweem spehkeem. Indranu mahti attehloja Emilija Dehmut ari zitadi wisai atsihstamâ kahrtâ, tikai winas spehli masleet trauzeja pahrak jaunâ maska. Wisai labs bija And-

rejs Stuhls wezà Kaukena lomà, tahds ihsts, pateefs lauku saimneeks. Indranu wahjo un tomehr atkal zeeto un neschehligo dehlu Edwartu attehloja Alfreds Gulbis ar labeem panahkumeem. Ari pahrejàs, masakàs lomas tika attehlotas jo atsihstamà kahrtà, kà sewischki Lihse no Marijas Meden. Kopeespaids bija tas wislabakais. Jaunee mahkslas darbineeki tika no publikas apsweizinati silteem aplauseem, kuri negribeja rimtees, kad israhdes beigàs aizinaja uz skatuwes paschu meistaru — Duburu-Arinu. — Pateesi sajustu atsinibu wiseem un laimigu zeka wehju tahlak zenschotees muhsu wehl jaunà mahkslas druwà!

Kursemes gubernas waldes padomneeks Perschke eezelts par schàs waldes wezako padomneeku. „R. Westn."

Par Kursemes kara klausibas komisijas pastahwigo lozekli eezelts pilsgalma padomneeks Wakfels.

Par Kursemes gubernatora kanzelejas registratoru apstiprinats kolegiju registrators Gaischewizs.

Kursemes gubernas rihzibas komitejas jaunakajam inscheneeram kolegiju aseforam Aleksandrowam usdots pahrsinat Dobeles, Tukuma un Talsu aprinka lauku zeklus; dsihwes weeta Jelgawà. Bauskas Jaunjelgawas un Ilukstes aprinkeem zeku pahrsinataju ir jaunakais zeku inscheneers kolegiju asesors Helmanis; dsihwes weeta Jekabschtatê.

Jelgawas brihwbrahtigo ugunsdsehsejn beedriba swinès swehtdeen, 30. oktobrî, sawus gada swehtkus. Pirms swinibàm noturès parades manewri uz tirgus laukuma.

Ugunsgrehks. Vogelmana namà Jehkaba eelà bij 19. oktobrî aisdeguschees skurstena sodreji. Uguni apdsehsa bes ugunsdsehseju palihdsibas.

Nositees. Swehtes eelà № 45 atrada kahdas blakus ehkas preekschnamà 52 gadus wezo Juri M. pagalam. Domà, ka tas krihtot no trepem nositees.

Wairak gaismas! Rudens tumschajeem wakareem eestahjotees, jelgawneekeem jaussahk atkal wezu wezà kurneschana uz namu ihpaschneekeem par sehtas laukumu un trepju neapgaismoschanu. Nerunajot nemaz par pilsehtas nomalu eedsihwotajeem, kuru azis apstahkli jau peeradinajuschi pee tumsas, ari pilsehtas zentrà reti kur atradisi trepes un sehtas laukumus apgaismotus. Scho nolaidibu gadijàs nupat isbaudit kahdam Leelàs eelas nama eedsihwotajam, kursch krihtot pa neapgaismotàm trepem tik skaudigi sasitàs, ka tikai pehz brihtina spehja pazeltees un klibodams sawu zeku turpinat. Zik weegli wareja scheit notikt leelaka nelaime, un kursch tad buhtu atbildigs? Kà sinams, muhsu polizija pehdejà laikà eewedusi weenu otru rihkojumu eedsihwotaju ehrtibas labà; jawehlas, ka ari schee tumsas mihkotaji namu ihpaschneeki tiktu peespeesti sawu ihreneeku droschibas labà gahdat par gaismu, ko, wehrojot tagadejàs augstàs dsihwokku ihres, gan pilnigi war prasit. (T.)

Drukas kluhdas islabojums. Pehdejà (21.) „Basnizas un Skolas" peelikumà, redakzijas peesihmê pee raksta „Swehtas skanas" jalasa atteezigà weetà nè parasteem, bet — **pahraseem** teikumeem.

Basnizas sinas.

Deewkalposchanas Jelgawas Sw. Annas basnizà: swehtdeen, 30. oktobrî, pulksten 10 rihtà mahz. Fr. Bernewitz. Kristiti: Arwids Woldemars Augusts Wilipsons, Frizis Woldemars Steinbergs, Schanis Edgars Brants. Ussaukti: Wilis Roberts Kasparsons ar Bertu Nokain. Miruschi: Indrikis Millers 60 g. w., Lihsbete Anno Boitman 20 g. w.

Dahwanu eenahzis: Swehtdeen 23. oktobrî Palihdsibas lahdei 3 rubli 66 kap.

Deewkalposchanas Jelgawas pilsehtas draudses Nikolaja basnizà: swehtdeen, 30. oktobrî, pulksten 1/2 10 preeksch pusdeenas mahzitajs Reinhards. Behrnu deewkalposchana plkst. 1 pusdeenà. Ussaukti: Indrikis Netelsons ar Kristini Narinkewitsch, dsim. Dihrin, Wasilijs Bortniks ar Juhli Preiss, Peters Bernhards Dreiers ar Magdaleni August. Miruschi: Juris Auninsch 62 g. w., Katrihne Behrson dsim. Grikman 74 g., Alberts Martinsch Silans 1 g. 4 m., Janis Krastinsch 55 g. w.

Wisjaunakàs sinas.

Peterburgà, 21. okt. Kara ministrs aisbrauza uz Krimu.

— Oktobristu frakzija weenbalsigi peenehma Somijas projektus par kara klausibas atlihdsibu naudà un par Kreewijas pawalstneeku teesibam Somijà.

— Ochtas fabrikà sprahga ap 100 pudu besduhmu pulwera. Dabujuschi galu 3, bihstami eewainoti 3 un weegli — 20 zilweku.

Maskawà, 21. okt. Medizinas fakultate pasneedsa prof. Snegirewam winam par godu pagatawotu selta meduli.

Taschkentà, 21. okt. Aiszeloschanas pahrsinis Kiltschewskis, kuru nodewa teesai Palena rewisija, noteesats uz diweem gadeem arestantu nodalà.

Konstantinopolê, 1. nowembrî. Breesmigs ugunsgrehks ispostijis schihdu pilsehtas daku Galatà. Domà, ka uguns peelikta no noseedsigas rokas, jo jau preeksch kahdàm nedelam notika leels ugunsgrehks ari Stambulà.

Isdewejs: Latweeschu Dr. Beedr. tagadejais presidents **Th. Doebner.**

Redaktors: **R. Purinsch** (Purinu Klaws).

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawà.

Dr. Levitas.

Eekschkigàm, seeweeschu un behrnu slimibam.
Jelgawà, Pasta eelà № 6.

No 17. julija sahkot dsihwoju
Pasta eelà № 6
Telefons 602.
pretim Katrinas eelai.
Peenem sobu slimneekus
ikdeenas no plkst. 9—1 deenà un no plkst. 3—6 pehz pusd.
Pagatawoju mahkslig. sobus, ar un bes platitem, selta kronischus, skruhwes sobus, porz. un selta plombas.
D-ts J. Arons.

Peenem
sobu slimneekus
ikdeenas no 10 lihds 1 un no 3—6.
Spezialists, selta sobu kroneem (Goldkronen) un ar **stifti eeleekameem** (Stiftszähne) bes platem.
Dentists M. Kaplans,
Jelgawà, Leelajà eelà № 31.

Sobu slimneekus
peenemam katru deenu no pulksten 9 lihds 6. Sobus iswelk bes sahpem. Mahkfligi sobi ar waj bes platem. Wisadas plombas Spez. selta sobu kroneem, porzelana un selta plombam. Lauzeneekeem eewehrojami paseminatas zenas.
S. Braude u. P. Braude,
Jelgawà, Leelajà eelà № 17.

Peenemu **sobu slimneekus** ikdeenas no plkst. 9 1/2—1 un 4—6. **Spezialitate: eeleek mahkfligus sobus, porzelana plombas** un **iswelk sobus gluschi bes sahpem. Lauzeneekeem eewehrojami paseminatas zenas.**
Jelg. Leelajà eelà № 6.
Gutman-Rathaus.

M. Kopelewitza
Jelgawà, Strihweru eelà № 2.
Runas stundas no 9—1 un no 3—6.
Spezialitate: Selta sobu kroni un mahkfligi sobi bes platem.
Wisus darbus isdaru uz garantiju.

Dr. J. Machtus,
Marstal-eelà 8, tuw. pee Grehz.eel.
telef. 5492.
Sobu ahrstescha nas kabinets

Mag.
J. Hertela
apteeku pretschu pahrdotawà
Jelgawà, Pasta eelà № 13.
Peedahwà wisadas laukfaimneezibà, dahrskopibà un mahjfaimneezibà wajadsigàs **apteeku prezes.**
Logu ruhtis wisados leelumos. **Ellas un wilnas krahsas, seepju sahli** un **klorkalki.** — **Parfimerijas un seepes.**
Gumijas prezes.

Jelgawas Annas draudse
sarihko
11. dezembrî sch. g.
basaru

Jelgawas Latweeschu Beedribas namà (Katoku eelà 11).
Basara dahwinajumus nem laipni pretim un basara biletes pahrdod
Jelgawà: Annas draudses mahzitajs Leelajà eelà № 77., Fr. Weidemana material-weikalà Leelajà eelà № 83., K. Reinschütseka material-weikalà Leelajà eelà № 66., Allunana grahmatu weikalà Leelajà eelà № 21., Latweeschu Awises ekspedizijà Skrihweru eelà № 35., S. Treiwerta material-weikalà Kolonadu eelà № 1., G. Landsberga grahmatu weikalà Katoku eelà № 7., J. Neimana grahmatu weikalà Katoku eelà № 11., A. Stegmana material weikalà Katoku eelà № 33., J. Droschprata material-weikalà Katoku eelà № 60., J. Wassiljewa dselschu un tehrauda pretschu weikalà Katoku eelà № 38, Latweeschu Laukf. Ekonom. Beedribas weikalà Katoku eelà № 46.
Uz laukeem: pee wiseem draudses wezakeem (pehrmindereem)
Annas draudses „Basara komiteja".

Kolonadu eelà № 13.
Tikai pirmà labuma
Peterburgas galoschas
dahmam, kungeem un behrneem
peedahwà par lehtàm zenàm
J. Cäsarewitsch
tuhku, manufakturas, audeklu un welas pahrdotawa
Kolonadu eelà № 13.

Rigas Mehrneeku Kursi
Paulutschi eelà 15, Dsena gimnasijà, tel. 5161.
Usnemschana turpinas. Kanzleja atwehrta no 12—2. Prospekti par brihwu, programa 20 kap.
Kursi uzņemas daschadus **lauku mehrneezibas** un taksazijas darbus, saimneezifkos noluzkos.
NB. Tuwakas sinas par dibinamo **Mehrneeku skolu** un **„Technikumu"**, pehz ahrsemju Technikumu paraugeem publizès drihsumà. **Direkzija.**

J. Rohloff,
Mitau,
Große Str. 33,
erhielt in großer Auswahl
Musikinstrumente
für Ball- un geistl. Orchester. Gleichfalls allerneuste
Gramophone
und Gramophon Platten. **Frische Darmsaiten** und staubfreies Kolophonium. — Das Magazin ist mit einer Instrumenten werkstatt verbunden. Klavierstimmer und Mechaniker stehen zur Verfügung.

Labas ahbolina
un
timotina sehklas,
kà ari
wihkus, peluschkus un sirnus
pehrk wisadà daudsumà par **augstakàm zenàm**
Latweeschu Laukfaimneeku Ekonomiskàs Sabeedribas Jelgawas Nodala,
Katoku eelà Nr. 46, telefons 72.
NB. Luhdsam adresi pareisi eewehrot un neeelaistees ar maldinatajeem mehklereem, kahdus mehs neturam.

Leel-Sesawas
Krahschanas-Aisdoschanas Kase.
(Sihkkredita eestahde ar beedru neaprobeschotu galwoschanu.)
Dibinata 1882. gadà.
Jelgawà, Jelgawas Laukfaimneezibas Beedribas namà,
Katoku eelà № 44, telef. 62.
Bilanze 30. septembrî 1911. g. swahrstàs ap 740,483 rbl. 49 kap.
Kase maksà par noguldijumeem par gadu **6 1/2 %**, skaitot no noguldischanas deenas. Noguldijumi atswabinati no wiseem krona nodokleem. **Par aisdewumeem nem 7—8 1/2 %.** Rakstu naudas nekahdas netop nemtas. Sabeedribas darischanas noteek katru deenu no pulksten 10—2 deenà. **Walde.**

No Waldibas apstiprinata
schnitu sihmesch. un schuhsch. **akademija**
E. I. Kümmel,
dipl. Berlinê,
Rigà,
Kurmanowa eelà 2, dz. 4.
Elisabet. eel.
stuhri.
Peegreeschanas kursi dahmu uswalkeem, sungu un dahmu wekai un behrnu garderobem, pehz Berlines, Parises un Wines metodem.
Mahzeklem garantê par kreetnu eemahzischanu un kursu bez guschàm apgahdà weetas par brihwu. Isdod akad. dipl.
Maksa par kursu no 15—40 rbl.
Peenem pastellejumus uz wisadàm gresnàm garderobem.

Sludinajums.
Turlawas pagastam, Kuldigas apr. wajadsigs
skolotajs,
kamdehl kandidatu kungi, kuri scho weetu wehletos peenemt war **27. oktobri** sch. g. plkst. 10 no rihta eerastees Turlawas pagasta namà pee weineeku pulka dehl salihgschanas.
Turlawà, 16. oktobrî 1911 g.
Pag. wezakais: A. Sahmeit.
Skrihweris: Stepp.

!Dahmas!
Jaunas meitenes, kuras schuht prot, war ihsà laikà eemahzitees smalki schuht pehz jaunakàs sistemas **bes uslaikoschanas** paschu wajadsibam, jeb par maksu.
Rihta kursi no pulkst. 10—2
Pusdeenas „ „ 3—5
Wakara „ „ 8—1/2 10
I. mahkslas schnitu sihmeschanas
instituts
no
M. A. Brachmann.
Skola dibinata un apstiprin. 1894. g. **Rigà, Dsirnawu un Terbatas eelu stuhri,** Tirgotaju Kreditb. namà, dz. 5.

A. N.
Bogdanowa
tabakas fabrik. noliktawa
Jelgawà, Katoku eelà № 12, eewehlê wislabakàs papirosu tschaulites (hülses) ir pascha auto-mech. fabrikas
„Sankt Gotthard",
starp tàm: koka kastitès par 250 gab., kà ari **Berlines** 100 gab. ar labu mundstiki katrà kastitê un „Zarskija" ar glihtu walsts ehrgli.
Smarschiga tabaka: Halis 1/4 ℔ 46 kap., 1/2 ℔ 88 kap. Maskapara spezialtabaka: Swesda № 40, № 30 un № 10 nepahrspehjama laduma. Papirosi: wisas **wairak peeprasitas sortes par lehtàm zenàm.**
NB. Atkalpahrdewejeem wislabakà eepirkschanas weeta.
Tabaka III. sorte jau no 72 kap. mahzina un **zigarus no 7 r. 50 k. no 1000 sahkot.**

M. Brauer's,
Jelgawà, pee Annas wahrteem, eepretim **„Jahma basnizai".**
Kapu peeminekli
kà: **krusti, obelifki, grahmatas, rukki** u. t. t. teek ir **wislabasà materiala** pagatawoti.
Lai **monumenti** isnahktu glihti, kà ari isturigi preezaisa eespaideem, tee teek slihpeti un poleereti ar jaunlaiku maschinu palihdsibu.
Geltitus, kà ari **neseltitus „tschuguna krustus"** peedahwaju par peenehmigàm zenàm.
Zeem. publikas apstellejumi teek ruhpigi un apsinigi isdariti. — Zabakàs atsaukfmes.
Sudraba „medalê un goda diploms" Rigas „Jubilejas isstahdê".